

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม ของผู้ประกอบการรถเอกชนร่วมบริการ ขสมก. เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยผู้ศึกษาได้กำหนดระเบียบวิธีการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

วิธีการศึกษา

1. การศึกษาเอกสาร (Documentary Study) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ หนังสือ บทความ วารสาร งานวิจัยทั้งในและต่างประเทศ วิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาประกอบการศึกษาให้สมบูรณ์
2. การวิจัยภาคสนาม (Field Study) เป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลภาคสนาม โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรที่กำหนด

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ประกอบการรถเอกชนร่วมบริการ ขสมก. ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 62 บริษัท โดยมีผู้ประกอบการ จำนวนทั้งสิ้น 145 ราย เนื่องจากมีทั้งผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของบริษัทแต่เพียงผู้เดียว และผู้ประกอบการที่เป็นเจ้าของรถร่วมบริการ และนำรถของแต่ละคนมาร่วมดำเนินธุรกิจในรูปแบบของบริษัท กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เฉพาะผู้ประกอบการรถเอกชนร่วมบริการ ขสมก. ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 145 ราย

จากการส่งแบบสอบถามออกไปจำนวน 145 ชุด พบว่า ไม่ได้รับแบบสอบถามกลับมาตามเวลากำหนด จำนวน 10 ชุด ดังนั้น จึงเหลือจำนวนแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาได้รับกลับเพียง 135 ชุด ที่ตรวจสอบแล้วว่ามีความสมบูรณ์ คิดเป็น 93.10 %

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ผู้ศึกษาใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้างนี้ คือ แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากการประมวลแนวคิดและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในการศึกษา โดยลักษณะของคำถามประกอบด้วยคำถามปลายเปิด และคำถามปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากร ได้แก่ อายุ เพศ ระดับการศึกษา ระยะเวลาดำเนินธุรกิจ จำนวนยานพาหนะในบริษัท และรายได้ของบริษัทต่อปี ซึ่งเป็นคำถามแบบเลือกตอบและเติมคำในช่องว่างจำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการรถเอกชนร่วมบริการ ขสมก. ต่อแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 17 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนจะยึดข้อความเป็นหลัก โดยข้อความที่ใช้จะเป็นคำถามเชิงบวก(Positive) การให้คะแนนเป็นดังนี้

เห็นด้วยมากที่สุด	ให้คะแนน	5
เห็นด้วยมาก	ให้คะแนน	4
เห็นด้วยปานกลาง	ให้คะแนน	3
เห็นด้วยน้อย	ให้คะแนน	2
เห็นด้วยน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1

ส่วนที่ 3 ลักษณะการดำเนินธุรกิจรถร่วม ที่เป็นการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 3 ระดับ จำนวน 16 ข้อ โดยการวัดระดับการปฏิบัติ หรือไม่ปฏิบัติ การให้คะแนนการวัดเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

ก. คำถามเชิงการปฏิบัติ (+) การให้คะแนน โดยแบ่งเป็น 3 ระดับคือ

- ปฏิบัติมาก	ให้คะแนน	3
- ปฏิบัติปานกลาง	ให้คะแนน	2
- ปฏิบัติน้อย	ให้คะแนน	1

ข. หากเป็นคำถามเชิงไม่ปฏิบัติ (-) การให้คะแนน โดยเป็นระดับเดียว คือ

- ไม่ปฏิบัติ	ให้คะแนน	0
--------------	----------	---

ส่วนที่ 4 ปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจรวม จำนวน 8 ข้อ โดยการวัดระดับมี ปัญหา หรือไม่มีปัญหา การให้คะแนนการวัดเป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

ก. คำถามเชิงการมีปัญห (+) การให้คะแนน โดยแบ่งเป็น 3 ระดับคือ

- มีปัญหามาก	ให้คะแนน	3
- มีปัญหปานกลาง	ให้คะแนน	2
- มีปัญหาน้อย	ให้คะแนน	1

ข. หากเป็นคำถามเชิงไม่มีปัญหา (-) การให้คะแนน โดยเป็นระดับเดียว คือ

- ไม่มีปัญหา	ให้คะแนน	0
--------------	----------	---

ส่วนที่ 5 ความต้องการ การสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคม กรณี การแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นมาตราส่วน ประมาณค่า (Rating Scale) วัดระดับความต้องการ มี 5 ระดับ จำนวน 17 ข้อ

เกณฑ์การให้คะแนนจะยึดข้อความเป็นหลัก โดยข้อความที่ใช้จะเป็นคำถาม เชิงบวก(Positive) การให้คะแนนเป็นดังนี้

ต้องการมากที่สุด	ให้คะแนน	5
ต้องการมาก	ให้คะแนน	4
ต้องการปานกลาง	ให้คะแนน	3
ต้องการน้อย	ให้คะแนน	2
ต้องการน้อยที่สุด	ให้คะแนน	1

ส่วนที่ 6 ทิศอื่น ๆ ของผู้ประกอบการรถเอกชนร่วมบริการ ขสมก. เป็นแบบสอบถาม ที่เป็นลักษณะให้ตอบคำถามอย่างอิสระ

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาตรวจสอบรายละเอียดของข้อคำถามของ แบบสอบถามกับอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการวิทยานิพนธ์ เพื่อให้แบบสอบถามมีความ เทียงตรง (Validity) ตามเนื้อหา และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสมเพื่อนำไปทดสอบ (Pre-test) กับกลุ่มประชากรที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มประชากรที่จะศึกษา คือ กลุ่ม ผู้ประกอบการรถโดยสารขนาดเล็ก (มินิบัส) ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน จากนั้นนำ แบบสอบถามมาวิเคราะห์เพื่อหาค่าความน่าเชื่อถือ (Reliability) โดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา

(Alpha Coefficient) ของ Cronbach ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ปรากฏว่า ผลรวมค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ แอลฟา (Alpha) เท่ากับ 0.8927

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาได้ทำการประสานและส่งแบบสอบถามที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงแล้วไปยังผู้ประกอบการรถเอกซเรย์บริการ ชสมก. ทั้ง 62 บริษัท เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลและความจำเป็นในการศึกษา อธิบายรายละเอียดในการตอบแบบสอบถามเพื่อให้การตอบแบบสอบถามมีความครบถ้วน สมบูรณ์ แบบสอบถามมีทั้งหมด 145 ชุด สามารถเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับมาได้ทั้งหมด 135 ชุด คิดเป็นร้อยละ 93.10

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการศึกษา

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว และผ่านการตรวจสอบความถูกต้องแล้ว จึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for Social Science : SPSS) ค่าสถิติที่ใช้วิเคราะห์ มีดังนี้

1. การแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ (Percentage) ของคำตอบเรื่องข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับกลุ่มประชากร
2. หาค่าเฉลี่ยน้ำหนักทัศนคติหรือความคิดเห็นของประชากรของคำตอบแต่ละข้อในคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยการหาค่ามัธยฐาน (Mean)
3. หาค่ากระจายของข้อคำตอบ โดยการหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
4. การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร โดยใช้ F-test และ t-test
5. การแสดงระดับของคะแนนเฉลี่ย พิจารณาจากคะแนนของคำตอบ แบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

5.1 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการรถเอกชนร่วมบริการ ขสมก. ต่อแนวคิดความรับผิดชอบต่อสังคมด้านสิ่งแวดล้อม และความต้องการ การสนับสนุนเพื่อเสริมสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมกรณีการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมของผู้ประกอบการ แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์การคำนวณจาก

$$\text{ช่วงชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

1.00 – 1.80	ความคิดเห็นหรือความต้องการในระดับน้อยที่สุด
1.81 – 2.60	ความคิดเห็นหรือความต้องการในระดับน้อย
2.61 – 3.40	ความคิดเห็นหรือความต้องการในระดับปานกลาง
3.41 – 4.20	ความคิดเห็นหรือความต้องการในระดับมาก
4.21 – 5.00	ความคิดเห็นหรือความต้องการในระดับมากที่สุด

5.2 ลักษณะการดำเนินธุรกิจร่วมนที่เป็นการแก้ไขปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม และปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจร่วมน แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ระดับมาก ระดับปานกลาง และระดับน้อย โดยใช้เกณฑ์การคำนวณจาก

$$\text{ช่วงชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} = \frac{3 - 1}{3} = 0.66$$

1.00 – 1.66	การปฏิบัติหรือมีปัญหาในระดับน้อย
1.67 – 2.33	การปฏิบัติหรือมีปัญหาในระดับปานกลาง
2.34 – 3.00	การปฏิบัติหรือมีปัญหาในระดับมาก

การนำเสนอผลการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการศึกษาในเชิงพรรณนาประกอบตารางอธิบายข้อมูลที่ได้จากการศึกษา ดังรายละเอียดต่อไปในบทที่ 4